

Indsigt i Proceduren ved de fremmede Handelsretter og deres Stilling til andre Institutioner og Forhold i de vedkommende Stater, uden hvilken det ikke var muligt at bedømme, hvorvidt Noget af den Løb sig overføre paa vore Forhold, som ogsaa for at faae en paalidelig Erfaring om, hvorledes denne Indretning blev betragtet af den offentlige Mening paa de Steder, hvor den fandtes, bestemte Ministeriet sig da til at lade anstille en Undersøgelse af enkelte af disse Retter paa selve Stedet.

Herved er Man nu kommen til den Overbeviisning, at Erfaringen i andre Lande fuldkommen stadfæster Rigtigheden af den Tanke, som der har ledet til Oprettelsen af særegne Retter for Handelsfager. Saavidt Man har kunnet skjønne, opfyldte disse Retter i Reglen paa en meget tilfredsstillende Maade deres Hensigt, at tilveiebringe en sagkyndig og hurtig Afgjørelse af Sagerne. De statistiske Data, Man paa enkelte Steder har samlet, tale ogsaa i høi Grad for dem. Saaledes har det t. Ex. i Belgien gennem en længere Kvarter vist sig, at et forholdsmæssigt langt ringere Antal af Handelsfager end af andre Sager gjøres til Gjenstand for Paaanke til høiere Ret, og at igjen et langt ringere Procentantal af de appellerede Handelsretsdomme end af appellerede Domme i andre Civilsager undergaaer Forandring i Appellinstansen. Næsten allevegne hersker der ogsaa en almindelig Tilfredshed med disse Retter, især hos de nærmest Paagjældende, og den Modstand, der i den senere Tid paa ganske enkelte Steder er bleven reist mod dem, har ubestribt mere været rettet mod den særegne Organisation af Retten paa disse Steder end mod selve Principet for saadanne Domstole*).

Ligesom Man nu for Kjøbenhavns Vedkommende ikke har fundet den ringeste Grund til at antage, at der i vore Forhold, og navnlig i Handelsstandens Udvikling — hvorpaa det især kommer an — skulde ligge nogen Hindring for at indføre det commercielle Element

i Domstolene for Handelsfager og give det en væsentlig Indflydelse paa disses Afgjørelse, saaledes har Man heller ikke antaget det umuligt at bringe en Processform, der var bygget paa Mundtlighedsprincipet og tillod en hurtigere Afgjørelse af de omhandlede Sager, i Samklang med de her bestaaende Forhold. Ministeriet ubarbejdede derfor et hertil sigtende Lovudkast, — væsentligt af samme Indhold som det her foreliggende — som derefter har været forelagt saavel Grossererforsocietetets Committee som Høiesteret, begge Overretterne og Søretten til Betænkning.

I Grossererforsocietetets Committee udtalte Majoriteten sig i det Væsentlige for Udkastet og foreslog kun i de enkelte Bestemmelser nogle Forandringer, hvortil der, saavidt muligt, er blevet taget Hensyn ved Udarbejdelsen af nærværende Udkast. Minoriteten, som isøvrigt delte Ansigtet om Oprettelsen af Handelsretter, mente derimod, at der forinden maatte tilveiebringes en Handelslovbog, navnlig forbi det vilde blive vanskeligt at finde Mænd i Handelsstanden, der uden en klar og fattelig Handelslovgivning kunde udføre Dommerembedet paa en fyldestgjørende Maade. Ministeriet vil nu ingenlunde negte, at en Revision og Supplering af den bestaaende Handelslovgivning kunde være ønskelig; men foruden at det kunde være tvivlsomt, om det just er denne Del af Lovgivningen, i hvilken der er størst Trang til en Revision, er det i alt Fald sikkert, at der ikke foreligger, og ikke i nogen nær Fremtid kan ventes tilveiebragt noget tilstrækkeligt Materiale til en saadan Lovbog, og det forekommer Ministeriet, at der netop, naar Handelsretten, saaledes som for Tiden hos os, for en overveienende Del er bygget paa Coutumer, er foretaget Trang til et stærkt handelskyndigt Element i de Domstole, ved hvilke Handelsfager skulle afgjøres.

Ogsaa fra de forskellige Domstole, hvis Betænkning er bleven indhentet over Udkastet, er der fremkommet forskellige Indvendinger mod samme. Forsaavidt disse angik Enkelthederne i Udkastet, ere de i de fleste Tilfælde blevne tagne til Følge, og det Samme har været Tilfældet med et af de væsentligere Punkter, nemlig den paatænkte Retts Competence, hvilken Man, over-

*) Dette gælder til dels ogsaa om Holland, hvor Man endog fuldstændig har affaset disse Retter; her har imidlertid Oppositionen mod den franse Indflydelse, som fra først af havde bevirket deres Indførelse, været væsentlig medvirkende.